

การนำระบบโทษปรับโดยพิจารณาถึงฐานะทางเศรษฐกิจมาใช้ลงโทษ
ผู้กระทำความผิด: ศึกษากรณีพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522

รินทร์ลิตา จิรวีเชียรฉัตร

การค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

นิติศาสตรมหาบัณฑิต

คณะนิติศาสตร์

สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

2566

บทคัดย่อ

ชื่อการค้นคว้าอิสระ	การนำระบบลงโทษปรับโดยพิจารณาถึงฐานะทางเศรษฐกิจมาใช้ ลงโทษผู้กระทำความผิด: ศึกษากรณีพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522
ชื่อผู้เขียน	นางสาวรินทร์ลิตา จิรวชิรฉัตร
ชื่อปริญญา	นิติศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา	2566

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนำระบบลงโทษปรับโดยพิจารณาถึงฐานะทางเศรษฐกิจมาใช้ลงโทษผู้กระทำความผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ซึ่งเป็นปัญหาการบังคับโทษปรับที่ไม่เหมาะสมไม่ได้สัดส่วนและไม่สอดคล้องกับหลักความเสมอภาคในการลงโทษผู้กระทำความผิด แม้ว่าต่อมาจะมีการประกาศใช้บังคับพระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. 2565 หากเจ้าหน้าที่ของรัฐจะลงโทษปรับเป็นพินัยกับผู้กระทำความผิดนั้น เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องพิจารณาถึงฐานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิดด้วยก็ตาม แต่เจ้าหน้าที่ของรัฐก็ไม่สามารถลงโทษปรับได้ตามที่กฎหมายกำหนด ทำให้ผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจที่ดีมักจะชำระค่าปรับได้ และมีการกระทำความผิดซ้ำอีก ทำให้สภาพบังคับโทษไม่เป็นการยับยั้งหรือป้องปรามแต่อย่างใด จึงต้องศึกษามาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับระบบลงโทษปรับโดยพิจารณาถึงฐานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิด (Day Fine) ของสาธารณรัฐฟินแลนด์และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี เพื่อนำมาวิเคราะห์เปรียบเทียบและนำเสนอถึงมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมกับประเทศไทยต่อไป

จากการศึกษาทำให้เห็นว่า มาตรการทางกฎหมายที่เกี่ยวกับระบบลงโทษปรับของประเทศไทยเป็นแบบอัตราคงที่ตายตัว (Fix Fine) และเมื่อมีการบังคับใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยการปรับเป็นพินัย พ.ศ. 2565 มาตรา 9 (4) เป็นบทบัญญัติในการพิจารณาลงโทษปรับเป็นพินัยต้องพิจารณาถึงสถานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิดทางพินัย ถือเป็นการกำหนดโทษปรับที่พิจารณาถึงฐานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิดแล้วนั้นแต่ก็ไม่สามารถลงโทษปรับเกินไปกว่าอัตราสูงสุดตามที่กฎหมายกำหนดได้ เพราะหากพิจารณาตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ที่เป็นโทษปรับสถานเดียว โดยมีอัตราโทษปรับเพียงหลักร้อยถึงหลักพันเท่านั้น ทำให้ผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจดีก็ยังสามารถชำระค่าปรับเป็นพินัยและกระทำความผิดซ้ำอีกได้อยู่เช่นเดิม ทำให้การใช้โทษปรับเป็นพินัย

ในการแก้ไขปัญหานี้ยังคงไปได้ไม่สุดทาง เมื่อเปรียบเทียบกับการนำระบบที่สมบูรณ์ในการลงโทษปรับโดยพิจารณาถึงฐานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิดมาปรับใช้นั้น เนื่องจากศาลหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่สามารถใช้ดุลพินิจปรับเกินไปกว่าอัตราที่กฎหมายกำหนดได้ ทั้งนี้ จากการศึกษามาตรการทางกฎหมายของต่างประเทศแล้ว คือ สาธารณรัฐฟินแลนด์ พบว่า การนำโทษปรับมาใช้ลงโทษผู้กระทำความผิดอาญาในสาธารณรัฐฟินแลนด์มีการบัญญัติเกี่ยวกับโทษปรับในประมวลกฎหมายอาญาฟินแลนด์ (The Criminal Code of Finland) โดยเป็นโทษปรับ Day Fine โดยการลงโทษปรับจะพิจารณาตามลักษณะความร้ายแรงและฐานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิด ซึ่งกำหนดจำนวนวันที่จะต้องปรับกำหนดต่ำสุดและสูงสุดไว้ โดยมีขั้นตอนวิธีการในการเข้าถึงข้อมูลทางการเงินของผู้กระทำความผิด โดยใช้ข้อมูลทางภาษีเป็นหลัก เนื่องจากในชั้นเจ้าหน้าที่ของรัฐสามารถเข้าถึงและสามารถนำมาประกอบการใช้ดุลพินิจในการคำนวณค่าปรับได้ และสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี พบว่า ได้มีการนำโทษปรับ Day Fine มาใช้ โดยบัญญัติไว้ใน German Criminal Code และนำมาใช้ลงโทษผู้กระทำความผิดที่เป็นการกระทำความผิดเล็ก ๆ น้อย ๆ การกระทำความผิดเกี่ยวกับจราจร โดยมีการพิจารณาจากความร้ายแรงในการกระทำความผิดให้สัมพันธ์กับรายได้เฉลี่ยสุทธิของผู้กระทำความผิด และศาลจะต้องพิจารณาจากสถานการณ์ทางการเงินของผู้กระทำความผิด โดยให้เจ้าหน้าที่ตำรวจในการสืบสวนสอบสวนแสวงหาพยานหลักฐานดังกล่าว

ด้วยเหตุผลตามที่กล่าวไปแล้วข้างต้น ผู้ศึกษาเห็นควรให้มีการการบังคับโทษตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 อาจจะต้องแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ในกรณีที่มีโทษปรับ ซึ่งวิธีการคำนวณค่าปรับ Day Fine นั้น กฎหมายต้องกำหนดจำนวนวันปรับและจำนวนค่าปรับ และพิจารณาจากรายได้ของผู้กระทำความผิด โดยกำหนดวันปรับต่ำสุดคือ 1 วันปรับ และสูงสุด คือ 120 วันปรับ และกำหนดให้อำนาจพนักงานอัยการในการลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดมีผู้กระทำความผิดได้แย่งคัดค้านดุลพินิจการคิดค่าปรับในชั้นเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ นอกจากนี้ ในกรณีเข้าถึงข้อมูลทางการเงินของผู้กระทำความผิดเป็นกรณีตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดเจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีอำนาจปรับเป็นพินัยตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. 2522 ได้แก่ เจ้าพนักงานจราจรที่ดำรงตำแหน่งสารวัตรหรือตำแหน่งเทียบเท่าขึ้นไปนั้น ควรกำหนดให้อำนาจเพิ่มเติมเจ้าพนักงานดังกล่าวสามารถเข้าถึงข้อมูลทางภาษีได้ด้วย โดยพิจารณาจากข้อมูลที่ปรากฏในช่วงเวลาระหว่างการพิจารณาคดีเท่านั้น เพื่อเป็นเหตุพิจารณาว่าควรคำนวณค่าปรับให้เหมาะสมกับฐานะทางเศรษฐกิจของผู้กระทำความผิด

ABSTRACT

Title of Independent Study	Indication of Legal Fines in Accordance to Wrongdoers' Economic Status: Case Study of Road Traffic Act 2022
Author	Miss Rinlita Chirawichianchat
Degree	Master of Laws
Year	2023

This independent study has primary aim to examine implications in considering wrongdoers' economic status when indicating their legal fines in accordance to Road Traffic Act, B.E. 2522 (1979). Current fine indication is considered inappropriate, disproportionate, and inconsistent with equity principle in penalizing wrongdoers, even though the Act on Imposition of Pinai Regulatory Fines, B.E. 2565 (2022) was later enacted. The act targeted for government officers to rightfully execute Pinai Regulatory Fines onto wrongdoers in accordance with their economic status. Nonetheless, it was not thoroughly plausible for officers to execute accordingly. As a result, financially advantaged wrongdoers usually found fines affordable and therefore led to repetitive crimes, causing ineffective sanction towards preventive means. It is therefore vital to conduct in-depth study of legal measures on penalty systems executed in the Republic of Finland as well as in the Federal Republic of Germany in accounting for wrongdoers' economic status (Day Fine) towards comparative analysis and future recommendations on appropriate legal measures for Thailand respectively.

The study has shown that legal measures in Thailand are regulated in the basis of fixed fines. With the implementation of Pinai Regulatory Fines, B.E. 2565 (2022), section 9 (4) stated legal implication in considering wrongdoers' economic status to

indicate legal fines, yet officers are nonetheless prohibited to penalize beyond maximum fine enlisted by law. Considering the content of Road Traffic Act, B.E. 2522 (1979) which sanctions only a fine ranging from hundreds to thousands baht, financially advantaged wrongdoers would find subjected fines somewhat affordable and could lead to criminal repetition, inevitably obstructing a thorough solution to this issue, especially when compared against applying fine systems that fully considered wrongdoers' economic status. According to the research of legal measures implemented in the Republic of Finland, the Criminal Code of Finland has explicitly issued day fine towards wrongdoers by solely considering level of crime severity and economic status of wrongdoers to indicate range of minimum and maximum days and fines for legal penalization. Government officers are rightfully authorized to access into individual tax data and utilize them to calculate subjected fines at best discretion. On the other hand, the research on the Federal Republic of Germany has similarly resulted to the implementation of day fine as listed on German Criminal Code, applying to minor traffic crimes considering level of severity in conjunction with disposable personal income of wrongdoers. The court will assess financial situations of wrongdoers upon consolidating evidences from police investigation.

With aforementioned reasons, researcher recommends stringently revisiting fine systems as regulated on Road Traffic Act, B.E. 2522 (1979). In calculating day fine, law must primarily determine from personal income of wrongdoers of at the minimum of 1 day fine and maximum of 120 days fine as well as authorize government officers to rightfully penalize wrongdoers accordingly. Furthermore, according to Office of the Prime Minister's notification, government officers who are authorized to fine wrongdoers based on Road Traffic Act, B.E. 2522 (1979) are only limited to traffic officers of equivalent to or higher than inspector level. Researcher recommends that this authorized population also be accessible to personal income data at the time of legal proceedings in order to accurately adjust fine based on wrongdoers' economic status.